

"Bohužel je velmi těžké říci jasně, co klasicismus je ... ," postěžoval si ve svém pojednání o Paulu Cézannovi roku 1907 Maurice Denis. Jeho "chvilková melancholie" byla docela oprávněná, neboť ke "klasicismu" se navíc přidružují termíny "klasicistního", "klasičnosti", "klasiky", "klasického", "neoklasicismu" ... Nebo také "classique" a "classicisme" francouzsky, "classicism", "classic" či "classical" ... anglicky a chcete-li německy: "Klassizismus", "klassizistisch", "Klassik", "klassisch", atd. atd. atd. .... Zkrátka takové malé babylónské zmatení jazyků. Prvotní chaos, který by bylo vhodné raději zamaskovat, než nechat vystoupit na povrch. Zvláště, když charakteristikami klasicismu v nejšířším slova smyslu se mimo jiné staly řád, harmonie, vyváženost aj. asnost.

Nepopíratelnou skutečností ale zůstává, že výše zmiňované termíny nabyly v průběhu času mnoha významů a jejich použití je někdy matoucí. Mají svou historickou signifikanci vedle významů estetických, nezávislých na určité epoše. Přijměme tedy spíše ono pověstné "volání k řádu" ("rappel de l'ordre") a vnesme do chaosu konečně trochu pořádku, jak se na klasicismus sluší. ..

Slovo "klasický" pochází z latinského "classicus", resp. v plurálu "classici", označující římské občany první majetkové třídy.² Estetickým pojmem se stalo ve 2. století n. l., kdy jej použil Aulus Gellius v díle "Attické noci". Metaforicky zde přenáší termín pro společenskou elitu do oblasti literární a nazývá "scriptor classicus" skvělého spisovatele. Tak se představa velké hodnoty spojuje s obrazem autora, který může sloužit jako vzor a jehož dílo je bohatým zdrojem poučení. Po celý středověk byl pojem "classicus" asociován s velkou úctou k antice a tvůrcům "literárního ideálu". Do něj na prvním místě patřili Vergilius, Ovidius a Terentius. Seznam se neustále rozšiřoval,³ vytvářel "kánon klasických autorů".